

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број : 118-0-Кж-07-000 072
Бања Лука, 29.5.2007. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судија мр Вељко Икановић, као предсједник вијећа, те судије Слободан Милашиновић и Војислав Димитријевић, као чланови вијећа, уз учешће записничара Сандре Ђукић, у кривичном предмету против оптуженог М. Ј. због кривичног дјела силовања из члана 193. став 2. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, изјављеној против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-К-06-000 012 од 9.2.2007. године, након сједнице вијећа одржане дана 29.5.2007. године, у присуству Републичког тужиоца Републике Српске мр Ненада Врањеша и оптуженог, а у одсуству уредно обавијештеног браниоца оптуженог М. Т., адвоката из Т., донио је истога дана

П Р Е С У Д У

Дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог М. Ј. преиначав се пресуда Окружног суда у Требињу број 015-0-К-06-000 012 од 9.2.2007. године у одлуци о казни тако што се оптужени М. Ј. за кривично дјело силовања из члана 193. став 2. Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, примјеном члана 28., 32. и 37. став 1. и 2. Кривичног закона Републике Српске, осуђује на казну затвора у трајању од 4 (четири) године и 6 (шест) мјесеци у коју му се, примјеном члана 44. став 1. Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 6.9.2006. године па до упућивања на издржавање казне.

У преосталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмјењена.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-К-06-000 012 од 9.2.2007. године оптужени М. Ј. оглашен је кривим због кривичног дјела силовања из члана 193. став 2. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) година. На основу члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) оштећена Ј. Л. је са имовинско-правним захтјевом упућена на парницу, оптужени је у смислу члана 99. став 1. ЗКП-а обавезан да накнади трошкове кривичног поступка о чему ће суд донијети посебно рјешење.

Против ове пресуде жалбу је, благовремено, изјавио бранилац оптуженог М. Т., адвокат из Т., који пресуду побија због повреде кривичног закона, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и због одлуке о кривичној санкцији са приједлогом да се пресуда преиначи ослобађањем оптуженог од оптужбе или изрицањем казне затвора у краћем временском трајању или да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Одговор на жалбу није поднесен.

На сједници вијећа није приступио уредно обавијештени бранилац оптуженог, М. Т., адвокат из Т., па је оптужени, који је упознат са жалбом његовог браниоца, њеним садржајем и жалбеним приједлозима, изјавио да у потпуности подржава такву жалбу. Републички тужилац је предложио да се жалба браниоца оптуженог одбије.

Испитујући првостепену пресуду у оном дијелу који се жалбом побија у смислу одредбе члана 312. ЗКП-а овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Не стоје наводи браниоца оптуженог, изнесени у жалби, да је првостепени суд, на бази погрешно утврђеног чињеничног стања, погрешно примјенио закон, те извео погрешан закључак да је оптужени М. Ј. починио наведено кривично дјело. Нема основа за тврдњу жалбе браниоца оптуженог да је првостепена пресуда заснована на погрешно утврђеном чињеничном основу зато што, према тези жалбе, нису правилно утврђене све чињенице од одлучног значаја за постојање кривичног дјела у радњама оптуженог.

Првостепени суд је пажљивом анализом изведених доказа, а нарочито исказа оштећене млдб. Ј. Л., свједока А. Д., М. Б., Д. П., Б. М., В. Р., Н. Б. и З. В. и оптуженог као свједока, доводећи их у везу са вјештачким налазима и мишљењима саслушаних вјештака и на основу резултата изведених доказа и изнесених чињеница на главном претресу, на које се позива у образложењу пресуде, на поуздан начин утврдио да је оптужени, на начин и под околностима описаним у изреци првостепене пресуде, починио радње и у тим радњама нашао сва законска обиљежја кривичног дјела силовања из члана 193. став 2. КЗ РС.

Наиме, према утврђењу побијане пресуде до обљубе млдб. оштећене од стране оптуженог дошло је уз употребу силе којом је оптужени савладао и физички и психички отпор млдб. оштећене. Жалба браниоца оптуженог заступа супротну тезу при чему је неспорна само чињеница да је оптужени критичне вечери имао полни односа са млдб. оштећеном, док је све остало спорно, а поготово је спорно употреба силе и какву је силу оптужени примјенио.

Није спорно ни за овај суд да је оптужени М. Ј. употребом силе принудио на обљубу млдб. Ј. Л., која је у вријеме извршења дјела имала 16 године, те да оваквим радњама остварио све елементе описаног кривичног дјела. Најнепосреднији доказ је исказ млдб. оштећене Ј. Л. према коме је оптужени знао колико она има година, односно да је она малољетна (старосна доб оштећене је битно обиљежје кривичног дјела за које је оптужени оглашен

кривим), јер му је она то рекла на отприлике један мјесец прије силовања, наводећи такођер да је принуђена на обљубу силом од стране оптуженог, да су јој се у једном моменту одузеле ноге и обузео велики страх. И други свјedoци посредно потврђују исказ млдб. оштећене јер имају сазнања да је млдб. оштећена била у кући са оптуженим и да је том приликом оптужени, употребом силе, извршио обљубу над млдб. оштећеном. Када се њихови искази доведу у међусобну везу, везу са исказом оптуженог као свјedoка и везу са налазима и мишљењима вјештака, као и у везу са материјалним доказима, потврђује се утврђење првостепеног суда да је оптужени починио кривично дјело за које је побијаном пресудом оглашен кривим. Посебно се апострофира налаз и мишљење вјештака Љ. Ш.-К., дипломираног клиничког психолога, која наводи да је млдб. оштећена критичне прилике доживјела двоструку трауму и то трауму у виду изневјереног повјерења њеног дечка и трауму изазвану употребом силе од стране оптуженог због чега није реаговала на уобичајени начин покушајем борбе или бијега, већ је пала у неку врсту обамрлости која условљава пад одбрамбеног система и губитак контроле над ситуацијом.

У конкретном случају сила је употребљена са основним циљем да се оштећена принуди на обљубу. Циљ ове принуде је био да се сломи отпор оштећене и да се оштећена демотивише да уопште пружа отпор, на који начин се такође омогућава принудна обљуба. Очигледно је да је до сламања отпора и демотивације оштећене дошло након чега је она престала да пружа отпор (исказ млдб. оштећене у коме, између осталог, наводи да су јој се у једном моменту одузеле ноге и обузео је велики страх и налаз и мишљење клиничког психолога да је млдб. оштећена доживјела двоструку трауму и пала у неку врсту обамрлости која условљава пад одбрамбеног система и губитак контроле над ситуацијом) чиме се може објаснити и чињеница да на тијелу оштећене нису нађене тјелесне повреде, односно поцијепана одјећа. Употреба силе ради извршења насилне обљубе, међутим, не мора да буде увијек таква да оставља физичке трагове у облику тјелесне повреде на тијелу оштећене, већ је довољна сила таквог интензитета којом се, и поред тога што она не оставља трагове на тијелу оштећене, ипак савлађује отпор оштећене. С друге стране, као физички отпор оштећене не сматра се само такав отпор који оставља трагове на нападачу, већ и сваки онај отпор кроз који се на било који начин изражава одбијање намјераване и предстојеће обљубе. Нема добровољног пристанка на обљубу без властите одлуке оштећене, њеног властитог учешћа, жеље и воље на обљубу. Пристанак у смислу пасивног трпљења усљед силе или пријетње није добровољни пристанак, јер му недостаје добровољност, односно властита одлука оштећене да престане са давањем отпора независно од утицаја силе или пријетње.

Дакле, provedеним доказима и њиховом правилном оцјеном у побијаној пресуди, што у цјелости прихвата и овај суд, првостепени суд је правилно утврдио све одлучне чињенице, разјаснивши све битне околности од значаја за правилно пресуђење овог предмета, а посебно за правну оцјену дјела, па супротна тврђења жалбе браниоца оптуженог није основана. Према томе, чињенична и правна основа првостепене пресуде у свему је правилна, а првостепена пресуда даје детаљне разлоге правне оцјене радњи оптуженог, дајући за то ваљане разлоге. Дакле, чињенично стање је и потпуно и правилно утврђено, нема повреда кривичног закона, па се другачије становиште жалбе не може прихватити.

Одлуку о казни овај суд је испитао у вези са приговорима жалбе браниоца оптуженог, те налази основаном тврдњу жалбе браниоца оптуженог о прestroгости утврђене казне за ово кривично дјело. Осим тога, овај суд налази да је прецијењен значај утврђених отежавајућих околности при одмјеравању казне. Ово из разлога што је пренаглашен значај раније осуђиваности оптуженог као отежавајуће околности, када се има у виду да се раније осуде не односе на истоврсно кривично дјело. Супротно томе, олакшавајуће околности које је првостепени суд нашао на страни оптуженог и на које се позива у образложењу пресуде, нису довољно дошле до изражаја у утврђеној казни. Ради тога је овај суд преиначио првостепену пресуду, тако што је одмјерио казну затвора у краћем трајању, а у оквиру законом прописане казне за то дјело, те изрекао казну затвора у трајању од 4 године и 6 мјесеца, а у увјерењу да је изречена казна адекватна тежини почињеног кривичног дјела и степену кривичне одговорности оптуженог, те истовремено довољна и потребна мјера казне за постизање сврхе кажњавања из члана 28. КЗ РС у свим њеним сегментима.

Ради изнијетог овај суд је, дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог, преиначио првостепену пресуду у смислу одредбе члана 320. став 1. ЗКП-а, у одлуци о казни, на начин описан у изреци ове пресуде, док је у преосталом дијелу првостепена пресуда остала неизмјењена.

Записничар

Сандра Ђукић

Предсједник вијећа

мр Вељко Икановић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић